

Täysistunto

Perjantai 4.10.2019 klo 16.30—17.43

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kevytautoja koskevien lakien voimaantulosään- nösten muuttamisesta ja tieliikennelain muuttamisesta annetun lain kumoamisesta

Hallituksen esitys HE 21/2019 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 6/2019 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 6/2019 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Avataan asiasta yleiskeskustelu. Valiokunnan puheenjohtaja edustaja Kymäläinen esittelee mietinnön. — Olkaa hyvä.

Keskustelu

16.31 **Suna Kymäläinen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Liikenne- ja viestintävaliokunta hyväksyi kevytautoja koskevan mietinnön kokouksessaan tänään ja päätyi mietinnössään puoltamaan esityksen hyväksymistä. Esityksen tarkoituksena on siirtää tässä vaiheessa kevytautoja koskevan sääntelyn voimaantuloaikaa, jotta asiaa voidaan vielä arvioida EU-oikeuden näkökulmasta ja käydä tarvittavat keskustelut EU-komission kanssa.

Valiokunta korostaa mietinnössään, että kevytautoja koskevien säädösten arviointi ja muut tarvittavat toimenpiteet tulee toteuttaa tehokkaasti ja viipymättä, yhteistyössä komission ja alan toimijoiden kanssa. Valiokunta pitää mietinnössään välttämättömänä, että liikenne- ja viestintäministeriö ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimiin ratkaisujen löytämiseksi.

Lisäksi valiokunta tuo mietinnössään esille, että asian vaatima hallituksen esitys tulee antaa aikanaan aikataulullisesti siten, että eduskunnalle jää riittävästi aikaa esityksen käsittelyyn.

Arvoisa rouva puhemies! Mietintöön sisältyy yksi vastalause.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Mennään sitten puhujalistaan.

16.32 **Jukka Kopra kok:** Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on tosiaan esitys siitä, että kevytautolain voimaantuloa siirretään vuodella eteenpäin. Kevytautot ovat nuorisolle tarpeen, tarkoitus on parantaa nuorison liikkumisedellytyksiä, tehdä siitä turvallisempaa. Tästä me olemme käyneet tässä salissa paljon keskustelua. Nyt on syntynyt tarve siirtää tätä asiaa eteenpäin EU-komission alähdettyä asiasta.

Katson, että koska mietintö on annettu tästä asiasta ja asian käsittely ja säätäminen nyt siellä jatkuu, niin tämä asia tulee kyllä käsitellä niin nopeasti kuin mahdollista ja saada sit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

ten tämä lainsäädäntö voimaan — jos se nyt myöhästyy tästä alkuperäisestä aikataulusta, niin kuitenkin mahdollisimman pikaisesti. Vuosi on erittäin pitkä aika, ja pitäisin sitä jopa liian pitkänä aikana tämän asian käsittelyyn.

16.33 Sheikki Laakso ps: Arvoisa rouva puhemies! Me perussuomalaiset emme hyväksy sitä, että kansalaisia kohdellaan tällä tavoin. On epäoikeudenmukaista, että jo hyväksytty laki, jonka jopa presidentti on allekirjoittanut, lykkääntyy vain kuukautta ennen lain voimaantumista. Suomen tulee pystyä tällainen asia päättämään kansallisesti, ja olemme perussuomalaisissa sitä mieltä, että asiassa tulisi olla rohkea ja vastustaa EU:n huomautusta. Perussuomalaiset ovat aika varmoja, ettei komissio tulisi kuitenkaan antamaan tuomiota, niin kuin ei monessa muussakaan tapauksessa.

Perussuomalaiset eivät hyväksy, että EU on keskieuropalaisten mopoautolobbareiden kädenjatke. Siksi perussuomalaiset tekivät asiasta vastalauseen.

16.34 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies, arvoisa ministeri, hyvät edustajakollegat ja muut paikalla olijat! Haluan antaa ministerille kiitosta siitä, että olette nyt paikalla tämän asian palautekeskustelussa valiokunnan nopean käsittelyn jälkeen. Eihän tämän asian käsittely tietysti kauhean isoja pisteitä ansaitse, jos katsotaan sitä, että ensin ministeriössä useampi viikko pidettiin tätä EU:sta tullutta lausuntoa jossain lipaston piilossa, sen jälkeen se tulee hetkeksi sivuille, mistä joku toimittaja sattuu sen huomaamaan ja tekemään jutun, sitten se tulee julkisuuteen ja sen jälkeen on olevinaan niin kova kiire täällä eduskunnan käsittelyssä, että tämän asian käsittelyssä ei edes asiantuntijoita voida kunnolla kuulla vaan heidät kuullaan jopa ennen tämän asian lähetekeskustelua. Kyllä hyvään hallintoon kuuluisi se, että ensin kuunnellaan, mitä kansanedustajilla on asiasta mielipidettä, sen jälkeen mennään valiokuntaan ja kutsutaan asiantuntijoita paikalle ja käydään huolellinen keskustelu ja asian käsittely siellä.

Pidän myös, arvoisa puhemies, erittäin poikkeuksellisenä sitä, että kahden ison puolueen — perussuomalaiset, joka on tällä hetkellä ylivoimaisesti Suomen suurin puolue ja tulee tämänkin lykkäyksen myötä kasvattamaan kannatustaan entisestään, ja kokoomus, joka on toiseksi suurin puolue — tahdon selvittää hallituksen esityksen perustuslailliset ongelmat hallitus jyrää äänestämällä ja estää sen. Se on poikkeuksellista, että ei perustuslaillisia ongelmia anneta selvittää perustuslakivaliokunnan vaan äänestyspäätöksellä jyrätään. Me muistamme viime kaudelta monia tilanteita, joissa oppositiossa olleet sosiaalidemokraatit silloin toivoivat, että asian perustuslaillisia ongelmia selvitetään, ja silloin niitä kunnioitettiin ja puhemiesneuvosto vei ilman tällaisia juntaäänestyksiä asiat käsittelyyn perustuslakivaliokuntaan ja katsoi, onko siellä perustuslaillisia ongelmia.

Itse en tätä lisääikaa kannata. Minun mielestäni siihen ei ole syytä eikä tarvetta, ja tulen, arvoisa puhemies, äänestyksessä äänestämään tämän lykkäämisen hylkäämistä ja kannattamaan sitä, että suomalaiset nuoret saavat eduskunnan suuren enemmistön päätöksen mukaisesti ja tasavallan presidentin hyväksymällä tavalla kevytautot käyttöön marraskuun ensimmäisenä päivänä vuonna 2019.

16.37 Ari Torniainen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Liikenne- ja viestintävaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Kymäläinen esitteli hyvin liikenne- ja viestintävaliokunnan mieltä tähän asiaan. — Lämmin kiitos liikenneministeri Marinille, että olette tullut tähän näin perjantain illansuussa olevaan istuntoon. Se on arvokas teko. — Kun jo aikaisemmin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

käsittelimme tätä tällä viikolla, niin täällä olivat myöskin ministerit Tuppurainen ja Harakka paikalla tätä asiaa käsittelemässä ja oikeastaan näihin asioihin, mihin edustaja Heinonen jo viittasi, vastaamassa.

Tietysti eihän tämä ole hyvä asia, mikä meillä nyt on esillä. Tämä on harmillinen asia, mutta tämä tulee EU:n komission huomautuksesta. Tietysti Suomessa halutaan saada hyvää lainsäädäntöä ja nopeasti myöskin viedä asioita eteenpäin. Liikenne- ja viestintävaliokunta on ripeästi myöskin käsitellyt tätä asiaa, tätä vuoden siirtymäaikaa, joka nytten saadaan. Itse pidän sitä tässä tapauksessa oikeana ratkaisuna, ja itse toivon ja keskusta toivoo myöskin, että nyt kun tämä asia saadaan tällä tavalla maaliin, niin sitten ministeriön virkamiehet rupeavat käymään ripeästi EU:n komission kanssa vuoropuhelua ja etsimään sellaisia ratkaisuja, että Suomeen saadaan kevytautolainsäädäntö, joka soveltuu Suomen olosuhteisiin ja jonka myöskin komissio voi hyväksyä ja tulee hyväksymään. Me haluamme ja itse haluan ja keskusta haluaa myöskin, että Suomessa on kevytautot tulevaisuudessa, jolloin nuoret pääsevät myöskin helpommin liikkumaan sellaisilla seuduilla, joilla esimerkiksi joukkoliikennettä ei ole.

16.39 Paula Werning sd: Arvoisa puhemies! Keskustelu tämän lain ympärillä on ollut hyvin vilkasta täällä istuntosalissa, monissa perheissä ja etenkin nuorten keskuudessa. Hallituksen päämääränä on saattaa tämä laki voimaan vastuullisesti ja näin mahdollistaa nuorille uusi vaihtoehtoinen, turvallinen liikkumisen muoto parantaen samalla nuorten liikenneturvallisuutta.

Kevytautoja koskevien lakien oli tarkoitus astua voimaan 1.11.2019. Lain voimaantulemista tuolloin hankaloittaa EU-komission tiukentunut kanta ajokorttidirektiivin soveltamisesta. Mikäli laki astuisi voimaan niin, että jätettäisiin komission huomautukset huomioimatta, voisi siitä seurata komission käynnistämä virallinen rikosmenettely. Aikataulullisesti ei ole mahdollista selvittää ennen nykyistä lain voimaantuloa sitä, onko kevytautoja koskevia lakeja mahdollisuus muuttaa sellaisiksi, että ne vastaisivat komissiota tyydyttävällä tavalla ajokorttidirektiivin vaatimuksia.

Arvoisa puhemies! Asia on vaan niin, että Suomessa ei kumpikaan, ei lainsäätäjä eikä hallitus, voi oikeudellisesti toimia vastoin unionin oikeutta — näin se vaan on — [Timo Heinonen: Esimerkiksi alkoholin etämyynnissä ei tapahdu mitään!] jonka viimekätinen tulkitsija on Euroopan unionin tuomioistuin mutta jonka tulkinnassa komissiolla on merkittävä rooli. Ei ole järkevää, että vaillinainen laki astuisi voimaan ja voisi johtaa liikenteessä vaaratilanteisiin. On täysin perustelua, että hallitus esittää nopealla aikataululla lain voimaantulon siirtämistä vuodella eteenpäin. Tarkoitus on selvittää mahdollisimman nopeasti, onko löydettävissä ajokorttidirektiivin mukainen komissiota tyydyttävä ratkaisu.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Valiokunnan puheenjohtaja Kymäläinen.

16.41 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! On aivan totta, että tämä tilanne on kuluttajien sekä useiden yritysten kannalta varsin kestävä ja ikävä, ja juuri sen vuoksi olemme halunneet hallituksessa kiirehtiä tämän lain lykkäämisen voimaantuloa, jotta pysymme tekemään nuo EU:n vaatimat muutokset ja jotta meillä olisi mahdollisuus mahdollisimman pian saada tämä häiriö markkinoilla korjatuksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

On aivan normaalia, edustaja Heinonen, että valiokunnat ottavat asioita ennakkokäsittelyyn silloin, kun lain voimaantulolla on määräaika, joka on tiedossa. Me kävimme hyvän keskustelun asiantuntijoiden kanssa. Eilen meillä valiokunnassa esiteltiin jo mietintöluonnosta, jota oli tämän päivän kokoukseen asti ryhmällä mahdollisuus käsitellä eilen omissa ryhmissään, ja tänään tämä mietintöluonnos käsiteltiin ja hyväksyttiin liikenne- ja viestintävaliokunnassa. Tässä ei ole mitään poikkeavaa normaaliin käsittelyjärjestykseen nähden. Nyt meillä on kaipaamasi ministeri Marin täällä paikalla, jonka nimen olet muistanut tämän viikon aikana varmasti noin 25 kertaa mainita, joten esitä nyt kysymyksiä toki ministerille, kun hän on paikalla.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Teititellään mielellään. [Suna Kymäläinen: Pahoittelen!]

16.43 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan kiittää ministeriä, että hän on kaikilta kiireiltään ehtinyt tänne, ja uskon, että me olemme tällä viikolla saaneet jo hyvin perinpohjaista tietoa tästä asiasta muiltakin ja kirjeitse, joten on erityisen hienoa, että nyt pääsitte paikalle ja vastaamaan erityisesti tiettyjen edustajien kysymyksiin, jotka ovat niin täällä kuin tämän salin ulkopuolella niitä esittäneet. Niihin kysymyksiin on kyllä ollut vastaukset jo saatavilla, mutta silti ne kysymykset ovat vain toistuneet näillä käytävillä edelleen, joten toivottavasti ministeri voi myös vielä, jos on jotakin epäselvää, tuoda ne esiin, mutta uskon, että tämä mietintö, jota valiokunnassa on valmisteltu ja joka tänään on sieltä tullut, kertoo aika paljon siitä, miksi on tämä päätös ja miksi me olemme täällä tänään. Asialla on kiire. Täällä on myöskin hyvin huolehdittu siitä, että epävarmuus, mikä tämän asian ympärillä nyt on vallinnut, saadaan päätökseen ja ministeriössä päästään kunolla tämän asian kimppeun.

16.44 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Myöskin haluan osoittaa kiitokseni tämän lain ripeästä valmistelusta. Olemme keskustelleet tästä harmillisesta asiasta paljon ja nyt etenemme.

Täällä on viitattu siihen, että on yritetty jotenkin estää perustuslaillinen lausuminen. Käsittelyssä oleva asia ei mielestäni ole sellainen, mikä pitäisi lähettää perustuslakivaliokunnan käsittelyyn. Perustuslakivaliokunnan tehtävä on antaa lausuntonsa valmistelussa olevien lakien perustuslaillisuudesta ja arvioida lakeja perusoikeuksien ja kansainvälisten ihmisoikeussopimusten näkökulmasta. Haluan muistuttaa, että perustuslakivaliokunta ei ole poliittinen vaan oikeudellinen valiokunta. Emme toteuta valiokunnassa puoluepolitiikkaa. [Timo Heinonen: Ei tietenkään!] Valiokunnassa ei ole myöskään hallitus—oppositio—asetelmaa. [Timo Heinonen: Ei tietenkään!] Valiokunnassa katsotaan asioita oikeudellisesta näkökulmasta. Tämä on ainutlaatuinen malli, joka on yksi toimivan parlamentarismimme kulmakivistä. Meidän tulee suhtautua sen toimintaan asianmukaisella vakavuudella.

Arvoisa puhemies! On tärkeää, ettemme jatkossa ala käyttää perustuslakivaliokuntaan lähettämistä poliittisena keinona viivyttää tai hankaloittaa [Timo Heinonen pyytää vastauspuheenvuoroa] asioiden käsittelyä. Kaikki asiat eivät kuulu sinne. Valiokunnan ruuhkauttaminen hidastaa kaikkien lakien valmistelua ja murentaa parlamentarismia.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Halutaanko tästä asiasta käydä debattia? Ei nähtävästi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

16.46 Jussi Saramo vas: Arvoisa puhemies! Kokoomus jatkaa täysin epäuskottavaa oppositiopolitiikkaansa. Kuka täällä uskoo, että jos kokoomus olisi hallituksessa, niin he itse kävisivät EU:ta vastaan? [Suna Kymäläinen: Eipä kokoomus käynytäkään!] Ja toisaalta, kaikki täällä tietävät, myös edustaja Heinonen tietää varsin hyvin, että tässä ei ole mitään perustuslakiongelmia, ellei teidän viivytystaktiikkanne onnistu, [Timo Heinonen: Mistä sen tietää?] sitten voi tulla. Kaikki tietävät, mitä te tässä teette, ja minusta on erittäin noloa, että kokoomus vajoaa näin alhaiseen oppositiopolitikointiin. Oletan, että kumpikaan oppositiopuolueista, jotka ovat täällä olleet äänessä, ei kuitenkaan ole valmis korvaamaan kuluttajille, jos tämä laki menisi nyt läpi ja jouduttaisiin sitten korjaamaan pian sen jälkeen, niin miten sitten kuluttajien tekemille investoinnille kävisi. Ei olisi kovin vastuullista politiikkaa ajaa kuluttajia sellaiseen asemaan.

16.47 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! Haluan myös kiittää valiokuntaa ripeästä työstä. Tämähän ei ole tilanne, jota kukaan on erityisesti toivonut, ja tälle eduskunnalle ja tälle hallitukselle tämä tuli käsiin. Joskus elämässä on tilanne, että ei voi valita, pitääkö homma hoitaa vai ei, ja nyt tämä pitää hoitaa. Taustalla on edellisen hallituksen valmistelma laki ja edellisen eduskunnan hyväksymä laki, joka on joutunut sittemmin ongelmiin EU-oikeuden kanssa.

Arvoisa puhemies! Tärkeintä olisi nyt saada selkeys tähän tilanteeseen. Arvoisa edustaja Heinonen, tätä nykyistä tilannetta vielä epäselvempi tilanne tulisi voimaan vain ja ainoastaan silloin, jos tätä nyt esittelyssä olevaa lakia ei saada eduskunnasta läpi. Siis se tilanne, jossa tämä edellisen eduskunnan hidasautoja koskeva laki tulisi voimaan, se vasta kaikkein epävarmin tilanne olisi. Meillä olisi käytännössä laki, mutta ei asetuksia. Se olisi sellainen oikeudellinen konkelo, että silloin, jos koskaan, olisi suuri epävarmuus sekä yrittäjien että sitten kuluttajien kesken. Että jos tämä halutaan vielä epävarmempaan tilanteeseen kuin nyt, niin tämä kokoomuksen edustaja Heinosen malli on silloin oikea. Itse en sitä toivo, vaan toivon, [Timo Heinosen välihuuto] että nyt tällä lisäajalla tähän asiaan saadaan selko ja tähän ministeri on myös sitoutunut.

Arvoisa puhemies! Kysymys kuuluu: mikä on kokoomuksen linja?

Arvoisa puhemies! Minä luen tätä valiokunnan mietintöä, tämän mietinnön takana ovat valiokunnassa olleet kokoomuksen edustajat. Arvoisa edustaja Heinonen, mikä on kokoomuksen linja? Teidän puoluetoverinne kannattavat hallitusta tässä asiassa, mutta te täällä vastustatte.

Arvoisa puhemies! Näyttää siltä, että tämä jakolinja tässä asiassa ei kulje hallituksen ja opposition välillä, se kulkee kokoomuksen sisällä. Kokoomuksella on selvästi tässä kaksi linjaa: on edustaja Heinosen linja ja sitten ilmeisesti kokoomuksen eduskuntaryhmän virallinen linja. Eduskunta on ollut koolla syysistuntokaudella noin kuukauden, ja nyt jo tämän jälkeen kokoomuksen ollessa oppositiossa he eivät saa omia rivejään kasaan — onhan tämä aivan uskomaton tilanne. Onhan tämä aivan uskomaton tilanne, jollaista ei ole nähty sellaiselta puolueelta kuin kokoomus aikaisemmin. Voisitteko, edustaja Heinonen, kertoa, mikä on kokoomuksen eduskuntaryhmän linja tähän valiokunnan mietintöön?

Arvoisa puhemies, mitä tulee tähän perustuslakivaliokuntaan lähettämiseen — pidän yleisesti aivan järkevänä sitä, että mikäli herää epäilyksiä lakien perustuslainmukaisuudesta, niin ne järjestäytyneesti laitetaan, pienikin epäily, ne laitetaan perustuslakivaliokuntaan. Mutta jos tämmöinen epäily olisi herännyt, arvoisa edustaja Heinonen, niin kyllähän puhemiesneuvostossa kokoomuksen edustajat olisivat tämän nostaneet esiin. Ja kun koko

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

puhemiesneuvosto yksimielisesti esittää, että tämä lähetettiin vain liikenne- ja viestintävaliokuntaan, niin luotan tähän, ja sen vuoksi tämä eilinen äänestys oli täysin perusteltu.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Annan vastauspuheenvuoron, koska nimi useaan otteeseen mainittiin, edustaja Heinonen, minuutti, olkaa hyvä.

16.50 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä kokoomuksessa saavat kansanedustajat toimia omalla tavallaan. [Antti Lindtman: Mikä on linjanne?] Me olemme vastuussa äänestäjillemme siitä, mitä me teemme, ja minä olen kertonut, että minä kannatan sitä, että kevytautot saataisiin nuorille. He ovat odottaneet sitä, ja ministeriöllä on ollut lähes vuosi aikaa tehdä nämä asetukset. Nyt on turha sanoa, ettei ole ollut aikaa asetuksia tehdä.

Kun nyt on herännyt perustuslaillinen kysymys, niin täällä puhuttiin totaalisen väärin perustuslaista. Siellä on erittäin isosti kirjoitettu omaisuudensuoja, ja tämän olisimme halunneet selvittää. Tähän on laitettu miljoonia useammassa yrityksessä, ja monet perheet ovat ostaneet kevytautoja, ja tätäkin keskustelua kuuntelee varmasti moni isä, äiti tai nuori, jotka ovat jo kevytauton ostaneet, ja heidän omaisuudensuojastaan, perustuslaissa olevasta omaisuudensuojasta, oli kyse. Me olisimme halunneet sen varmistaa, ja sen jälkeen se olisi ollut selvä. Viime kaudella te sanoitte joka kerta, että perustuslakivaliokunta sen tulkinnan tekee, ja nyt te olette täällä kertoneet, että tässä ei ole perustuslaillista ongelmaa, kun te ette uskalla ettekä te halua sitä selvittää.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Otetaan nyt tähän tämmöinen kevytdebatti. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää puheenvuoron, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta.

16.52 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin tässä itse lakiesityksen sisällössä kuin tässä prosessissakin näyttää olevan kokoomuksen sisällä kaksi linjaa: on se kokoomuksen eduskuntaryhmän virallinen linja, ja sitten on ilmeisesti edustaja Heinosen ja jonkun muun porukan oma linja. Eli voi sanoa, että kokoomus on tässä hidasautoasiassa revennyt täysin kahtia. [Timo Heinosen välihuuto]

Arvoisa puhemies! Kokoomus on syysistuntokauden ensimmäisen kuukauden aikana revennyt täysin kahtia tässä kysymyksessä. Tämä on ennenkuulumatonta. Tämä on ennenkuulumatonta, ja voi sanoa, että varmaan yksikään puolue ei tällaista alkua oppositiotapa- lelle toivoisi.

Arvoisa puhemies! Vielä haluan sanoa hyvin selkeästi, mitä tulee tähän kysymykseen perustuslakivaliokuntaan lähettämisestä: Kun esimerkiksi viime kaudella oli muutama tilanne, jossa haluttiin tämä asia selvittää, niin jotta tämä tapahtui järjestäytyneesti, oppositio otti asian esiin siellä, missä kuuluu, eli puhemiesneuvostossa, jossa esitys ja päätös siitä, lähetetäänkö vai ei, tapahtuu. Voi sanoa, että se, että tätä pimitetään puhemiesneuvostolta ja tuodaan kiireellisessä asiassa vasta saliin, on ennenkuulumatonta, edustaja Heinonen. [Puhemies: Aika!] Se on ennenkuulumatonta politikointia, johon toivon, että ette lähde.

16.53 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todellakin, valiokuntakäsittelyssäkään ei tullut esille tarvetta perustuslakivaliokuntaan lähettämi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

sestä. Kyllä yhdyn niihin esitettyihin ajatuksiin siitä, että täällä salissa yksittäinen edustaja voi jatkuvasti vaatia eri asiakohtien osalta perustuslakivaliokuntaan lähettämistä, ja pidän sitä kyllä tiukan harkinnan mukaisena, onko näin syytä tehdä.

Mitä tulee tähän itse harmilliseen tilanteeseen, että olemme tämän huomautuksen EU-komissiolta saaneet: Meillä ei ole virkamiehiä, joilta voisi odottaa, että heidän virkavastuulla täytyisi antaa tällaisia asetuksia ja säädöksiä. On aivan ennenkuulumatonta, jos kansanedustajat, yksikään heistä, ajattelevat, että täytyisi asettaa virkamies tällaiseen rooliin, jossa hän tekee EU:n lainsäädännön vastaista sääntelyä, joka voi johtaa rikkomusmenettelyn käynnistämiseen.

Autotuojat ja -teollisuus ry myös kannattaa vastuullisesti tätä lain voimaantulon lykkäämistä, jotta nämä puutteet, joista olemme huomautuksen saaneet, pystytään korjaamaan. [Puhemies: Aika!]

16.55 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hieman minäkin ihmettelen tätä menettelytapaa, mitä kokoomukselta tuli, että ei ole esitetty, kun aika on ollut, niitä tarvittavia muutoksia, joita he ovat itse ajamassa. Sitä hieman oudoksun, mutta politiikassa näköjään joutuu tottumaan pieniin yllätyksiinkin — se sinänsä on tietysti elämässä aina väriä antavaa, kun tulee yllätyksiä, mutta en soisi niitä tässä salissa tulevan ainakaan kovin paljon, ja linja olisi kuitenkin hyvä olla olemassa, että pysyy mukana.

Tärkeähän tässä asiassa mielestäni on se, että saadaan Euroopan unionin näkökulmasta tämä heidän oman direktiivinsä tulkinnan — muistaakseni se on ajokorttidirektiivi, jos oikein muistan — kanssa sille tasolle, että me emme ole tekemässä ristiriitaista ratkaisua direktiiviin nähden.

Kieltämättä aina välillä Suomessa on ollut näitä erilaisia keskusteluja, että ohjataanko meitä ylhäältä. Unioniin liittyessä me olemme sitoutuneet sen päätöksentekosysteemeihin, ja siitä tässä nyt on kysymys. Vuoden määräaika, se on vain vuosi, ja sinä aikana tämä asia selvitetään.

16.56 Hussein al-Taei sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin ensiksi kiittää ministeri Marinia siitä, että hän Yhdysvaltain-matkan jälkeen ehti tulla tänne ja pienen lapsen vanhempana vielä on täällä. Arvostan sitä suuresti. Itselläni on pieniä lapsia, ja olisin paljon mieluummin heidän luonaan nyt kuin täällä käsittelemässä asiaa, josta näyttää olevan suurin osa kokoomuksesta kuitenkin samaa mieltä hallituksen kanssa sen suhteen, miten tämän asian kanssa kannattaisi menetellä.

Kyllä täällä on hyväksytty se, että kevytautot tulevat. Nyt se pitää vain hoitaa niin, että sitten kun nuoret niitä ostavat tai heidän vanhempansa niitä ostavat, niillä pystyy myöskin ajamaan teillä. Tätä nyt lähdetään selvittämään perinpohjaisesti, niin että ei EU:lla eikä kenelläkään muullakaan ole siihen mitään sanomista.

Minusta on myöskin hieman omituista, [Puhemies: Aika!] että ministereitä kutsutaan tänne paikalle yhdestä sun toisesta asiasta. On paljon järkevämpää, [Puhemies: Aika!] että ministerit tulevat itse, kun näkevät sen parhaaksi.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Nyt ministerillä on puheenvuoro. 3 minuuttia, ministeri Marin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

16.57 Liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marin: Arvoisa puhemies! Arvoiset kansanedustajat! Ensinnäkin haluan pahoitella sitä, että en voinut olla täällä paikalla, kun eduskunta kävi asiasta lähetekeskustelua. Siitä etukäteen informoin kansanedustajia kirjeellä, jossa oli myös pitkä saateteksti siitä, mistä tässä kaikessa on kyse. Kuten täällä on todettu, osallistuin tasavallan presidentin delegaatioon virkamatkalle Yhdysvaltoihin ja sen takia en voinut olla täällä paikalla, mutta tietenkin olen pahoillani siitä, että tällainen päällekkäisyys sattui.

Mitä tulee sitten tähän itse asiaan, tämä tilannehan on valitettava, kuten on todettu. Eduskunta erittäin suurella äänten enemmistöllä viime kaudella hyväksyi tämän lainsäädännön, ja sillä oli laaja tuki lähes kaikista eduskuntapuolueista, ja nyt me olemme tässä tilanteessa sen vuoksi, että kun laki oli vahvistettu ja viime keväänä oltiin antamassa asetuksia ja määräyksiä tähän lainsäädäntöön nähden ja nämä asetukset ja määräykset myös lähetettiin komissiolle aivan kuten lainsäädäntökkin aikoinaan lähetettiin, niin sen johdosta me olemme saaneet elokuussa huomautuksen komissiolta, jossa tämä kanta on tiukentunut siitä aikaisemmasta. Nämä huomautukset koskevat samoja kohtia, mutta kanta on entisestään tiukentunut, ja nyt meillä on varmuus siitä, että tämä Suomen lainsäädäntö on EU:n ajokorttidirektiivin ja EU-säännösten vastainen, ja sen takia me haemme nyt tätä lykkäystä eduskunnalta, että vuoden saisimme tätä lakia lykättyä ja sen aikana selvittää perinpohjaisesti ja mahdollisimman nopeasti sen, onko mahdollista Suomen lainsäädäntö saada EU-lainsäädännön mukaiseksi. Tästä ei ole valitettavasti mitään takeita, mutta parhaamme tulemme tekemään liikenne- ja viestintäministeriössä, jotta saamme aikaiseksi sellaisen ratkaisun, joka tyydyttää sitä eduskunnan aikaisempaa tahtoa, että lait tulevat voimaan, ja tyydyttää myös sitten Euroopan unionin komissiota, että meidän lainsäädäntömme ei ole Euroopan unionin lainsäädännön kanssa ristiriidassa.

Tätä on tarkoitus lähteä tekemään erittäin ripeästi, eli heti kun saamme eduskunnalta kannan, voidaananko lakeja lykätä, niin sitten sen jälkeen välittömästi lähdemme työstämään sitä, että lait saataisiin EU:n säästösten mukaisiksi. Eli tässä on tarkoitus edetä ripeästi, ja silti sanon, että tämä vuoden lykkäys on tiukka aikataulu, koska tämä on sellainen lainsäädäntökokonaisuus, että se pitää ennakkoilmoittaa komissiolle, mikä vie oman aikansa, ja tämän lain huolellinen valmistelu vie oman aikansa. Tämä ei ole ihan pieni kokonaisuus eikä pieni asia, ja sanon, että tämä vuosikin tulee tekemään tiukkaa, mutta parhaamme teemme, että saamme mahdollisimman nopeasti tähän saliin sellaisen lainsäädännön käsittelyyn, että sitten meidän nuoremme voisivat turvallisemmin ajaa esimerkiksi juuri talvi-kuukausina maanteillämme. [Puhemies koputtaa] Kuten sanottu, takeita tästä ei ole, mutta parhaamme tulemme liikenne- ja viestintäministeriössä tekemään.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Sitten mennään puhujalistaan.

17.00 Hilikka Kemppi kesk: Arvoisa rouva puhemies! Minä kannatan sitä, että Suomen maanteille saadaan kevytautot. Minä ja keskusta kannatamme sitä, myös koko hallitus on sen puolella. En ole tyytyväinen lain etenemiseen eduskunnassa, en viiveeseen enkä erityisesti komission huomautukseen. Koen kuitenkin tarvetta kantaa vastuuta siitä, että lopullinen laki on meidän nuorille turvallinen ja että tämä asia saadaan eteenpäin niin, että tämän hetken turhautumisesta ja epätietoisuudesta päästään eteenpäin.

Vuoden mittaisen siirtymäajan puitteissa pitää miettiä keinoja sille, että ratkaisu on turvallinen ja Suomi ei joudu näihin sanktioihin. Sen vuoksi katson ministeriä ja vaadin tä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

män asian kiireellistä korjaamista, jonka ministeri on asiallisesti meille luvannut. Keskusta pitää hallituksessa huolta siitä, että kevytautoja mahdollistava lainsäädäntö etenee. Tämä ei ole vain laki, vaan tämä on myös olettamus siitä, että kuukauden päästä meillä olisi teillä kevytautoja ja ne olisivat jo liikenteessä. Sen vuoksi toiminnan pitää nyt olla nopeaa ja linjakasta. Mitä pidempään tässä salissa asetamme vastalauseita lain edistämiseksi ja mitä pidempään vetkuttelemme pöytäämistä, perustuslain pohdintaa ja niin edelleen, erilaisia koukeroita, sen pidempään suomalaisia vaivaa epävarmuus ja tämä laki viipyy.

Mitä tulee perustuslainvastaisuuteen, kollegani, edustaja Kinnunen piti erinomaisen puheenvuoron perustuslain tarkoituksesta ja perustuslakivaliokunnan tarkoituksesta. Minusta tämä komission virallinen kanta kevytautojen lakien suhteesta ajokorttidirektiiviin oli tiedossa jo lakien valmisteluvaiheessa, jolloin esimerkiksi edustaja Heinonen on ollut täällä eduskunnassa sitä käsittelemässä. Koen erikoisena sen, että siinä vaiheessa ei ole tullut huolia tällaisesta perustuslainvastaisuudesta tai erityistä tarvetta sen pohdinnalle perustuslakivaliokunnassa hänen esittämästään näkökulmasta. Minusta tämä keskustelu vaikuttaa pitkälle poliittiselta peliltä, ja toivon todella, että pidämme nyt katseemme ja fokuksen tässä aiheessa eli tämän kevytautoasian edistämässä emmekä pelaa perustuslakivaliokunnalla, koska se ei todellakaan ole sen valiokunnan tarkoitus eduskunnassa.

17.03 Päivi Räsänen kd: Arvoisa puhemies! Kuluttajien ja yrittäjien kannalta koko tämä lainsäädäntöprosessi kaikinensa ihan viime vaalikaudelta lähtien on ollut valitettava, eikä tietysti keskinäisellä syytelyllä tämä paremmaksi muutu. Itse kyllä ymmärrän näitä käytettyjä puheenvuoroja täällä suunnasta ja toisesta. On hyvin valitettavaa myös se, että ne ongelmat, jotka olivat jo viime kaudella tiedossa, eivät ole kaikille kansalaisille välittyneet.

Itseeni otti yhteyden isä, joka oli jo ostanut kevytauton siinä uskossa, että se voisi olla hyvin pian käytössä. Hän kyseli, että mitä tässä nyt sitten pitäisi tehdä, miltä se tulevaisuus näyttää. Omaisuudensuoja on myös yksi perusoikeus, jonka näkökulmasta tätä esitystä mielestäni olisi hyvin voinut arvioida myös perustuslakivaliokunnassa. Kysyisin ministeriltä: mikä on teidän terveisenne tälle isälle ja monelle muullekin vastaavassa tilanteessa olevalle isälle, jotka ovat jo nyt kevytauton hankkineet?

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ministeri Marin, minuutti.

17.04 Liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marin: Arvoisa puhemies! Kuten olen jo aiemmin todennut, tilanne on valitettava ja ymmärrän hyvin näiden perheiden tilanteen ja murheen ja harmituksen tässä kokonaisuudessa. Ei kukaan meistä saa tyyli pisteitä tästä, miten tämä kokonaisuus on hoidettu. Siinä edustaja Räsänen on aivan oikeassa, ja jaan kyllä tämän näkemyksen.

Onneksi on kuitenkin niin, että Suomen kevytautolainsäädäntö on ollut senkaltainen, että nämä autot ovat tavallisia henkilöautoja. Eli tälle perheenisälle kuten muillekin perheille, jotka ovat autoja kenties ostaneet ennen kuin lait ovat tulleet voimaan: tietenkin on myös mahdollista nämä autot myydä, jos ei halua odottaa ja katsoa sitä, saammeko tämän lainsäädännön sellaiseksi, että se vastaa Euroopan unionin lainsäädäntöä. Me tulemme tekemään kaikkemme, jotta saisimme sen vastaamaan EU-lainsäädäntöä. Siihen työhön me nyt lähdemme, kun toivottavasti eduskunnalta saamme sen hyväksynnän näiden lakien lykkäämiselle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Valiokunnan puheenjohtaja Kymäläinen.

17.05 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Aivan ensimmäiseksi on kiitettävä ministeri Marinia siitä, että vakuutatte täällä, että tämän lykkäyslainsäädännön hyväksytyksi tullessa alatte välittömästi asiaa käsittelemään ja kuntoon laittamaan.

Komission huomautuksessa yhtenä osana oli ajokorttilaki ja liikenneturvallisuus. Kysyisinkin ministeriltä, onko tässä myöskin ajokorttilainsäädännön uudistamisen tai avaamisen tarvetta, jotta nämä asiat saadaan komission huomautusta huomioivalle tasolle.

Se, mitä tulee näihin perheisiin, jotka todella ovat jo näitä kevytautoja hankkineet nuorten tarpeisiin, ja tietenkin näiden nuorten suuriin odotuksiin siitä, että erityisesti siellä, missä matkat ovat pitkiä, harrastuksiin kulkemisen ja jopa koulussa käymisen ja ehkä sitten koulun ohessa työn tekemisen mahdollisuudet paranevat: tietenkin kaikki se, miksi viime eduskunnassa 167 edustajaa hyväksyi tämän kansallisen kevytautolainsäädännön, pyrki juuri vastaamaan siihen turvallisuustarpeeseen ja edesauttamaan näiden nuorten ja heidän perheidensä tilannetta.

On surullista, että on kauan odotettu laki, jonka piti astua voimaan jo nyt 1. marraskuuta, ja että näin ei tapahdu. Mutta sen vuoksi olen hyvin kiitollinen siitä, että nyt pyritään ripeästi sitten korjaamaan näitä mahdollisia virheitä tai haittakohtia, joita tässä esille tulee. Tämä on myös vastuullista kuluttajapolitiikkaa, ettemme ajaudu oikeudettomaan tilaan, jossa pahimmassa tapauksessa ei ole selvyyttä siitä, jos onnettomuuksia tapahtuu, kuka on niistä vastuunkantajana.

17.08 Ari Torniainen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Onhan tämä todellakin harmillinen tilanne, missä me olemme, mutta tästä on päästävä eteenpäin ja ripeästi eteenpäin. Sen tulee olla lähtökohta.

Kun kuuntelin edustaja Heinosen puheenvuoroa tuossa aikaisemmin — hän ei ole nyt enää paikalla — niin tulin entistä epätietoisemmaksi siitä, mitä hän oikeastaan haluaa, sillä 1.11.2019 lähestyy, jolloin meillä tulee olla päätökset siitä, haluammeko me siirtymäajan vaiko emme, ja silloin pitää olla presidentiltä vahvistus jo myöskin tälle hallituksen esitykselle, ja aika on suhteellisen lyhyt siihen — 1.11. — ollaan jo lokakuussa.

Itse kyllä haluan, että komissio ei käynnistä rikkomusmenettelyä Suomea vastaan. En halua myöskään ajautua sellaiseen tilaan, että oikeustila on epäselvä ja voi johtaa vaaratilanteisiin. En halua myöskään sellaiseen tilanteeseen, että kuluttajat, ihmiset, isät, äidit ovat epätietoisia, millaisia kevytautoja he voivat lapsilleen hankkia. En halua sellaista tilannetta tänne Suomeen. Haluan, että meillä on turvallinen tilanne, miten päästään tästä asiasta eteenpäin. Ja siksi on välttämätöntä omasta mielestäni tässä hankalassa tilanteessa, että nyt vuoden siirtymäaika haetaan, jona aikana tulee ripeästi, heti seuraavat askeleet ottaa, että ruvetaan ratkomaan komission kanssa yhdessä näitä asioita, että millaisia muutoksia meillä tarvitsee siihen nykyiseen lainsäädäntöön tehdä, että meillä on sitten kevytautot, joilla nuoret voivat turvallisesti liikkua.

17.09 Seppo Eskelinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Asiahan ei ole iso mutta hyvin tärkeä monelle perheelle. Minusta ministeri Marin aika hyvin kuvasi tätä tilannetta ja myös siitä, että eihän tämä koko prosessi nyt hirmuisia tyyliänsä ansaitse sieltä edellisestä val-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

mistelusta. Hienoa, että ministeri on nyt sitten tarttunut tähän. Miksi lyödä toista kertaa päätä petäjään, sitä en niin kuin ollenkaan ymmärrä.

Tämä asia ei kokoomuksen politikoinnilla ratkea, koska niin kuin valiokunnan puheenjohtaja totesi, kokoomushan oli tämän mietinnön takana, ja aika laajakin yksimielisyys tässä salissa vallitsi, jotta tämä lainsäädäntö on saatava yhdessä komission kanssa maaliin. Yritetään nyt mahdollisimman hyvällä, ja luotan ministerin ja hänen koneistonsa valmisteluun hakea ratkaisuhakuisesti yhdessä komission kanssa sitä ratkaisua, millä monen perheen arkea pystyttäisiin auttamaan ja erityisesti tämä liikenneturvallisuuspuoli saataisiin kuntoon.

17.11 Sheikki Laakso ps: Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministeri Marinille, että ollaan paikalla. Tietysti toisaalta voi sanoa, minkä takia piti pitää näitä aikaisempia istuntoja, kun tiedettiin, että ette ole paikalla. Se ehkä johtuu tästä jonkunasteisesta kiireestä, minkä takia piti tänäkin aamuna erillisiä kokouksia pitää ynnä muuta.

Tässä puhutaan, että vuosi on lyhyt aika. Se on meille lyhyt aika, mutta minä väitän, että 15—16-vuotiaalle nassikalle vuosi oikeasti tuntuu elinikäiselle tai elinkautiselle. Sanoin aikaisemminkin, että EU:ta on vastustettu noissa muissakin asioissa mutta nyt ei tässä kohdassa. En tajua, mikä tässä on se akilleenkantapää, ettei tässä uskalleta vastustaa sitä. Nyt kuitenkin ministerin puheesta saa aika paljon sellaista kuvaa, että tätä ei ehkä tullakaan saamaan maaliin. Ministeri Marin edellisessä puheessaan useampaan kertaan antoi ymmärtää, että ei kannata nyt hirveästi ruveta keulimaan tämän asian kanssa vaan että yritetään selvittää ja yritetään tehdä tästä hyvä lopputulos. Minun on pakko sanoa, että minä olen nyt todella enemmän huolestunut siitä, ollaanko tätä hommaa edes yrittämässäkään saada maaliin. Minun mielestäni nyt tuntuu vähän siltä, että on tippunut hanskat joka jannulla maahan. Minun on pakko kysyä, eikö teitä oikeasti yhtään pelota sellainen tilanne, että tässä vuoden aikana sattuu mopoautolle kolari, missä nuori kuolee. [Suna Kymäläinen: Pelottaa se, muttei ne mopoautot poistu, vaikka tämä laki tulisi voimaan! — Eduskunnasta: Eihän tämä laki kiellä mopoautoja! — Suna Kymäläinen: Niin, mopoautot on edelleenkin!] — Varmaan tiedätte, ostetaanko mopoautoja vai kevytautoja, jos kevytautoja on tarjolla. [Välihuutoja] Kyllä ne häviävät. Minä voin kertoa, että me haemme niitä joka päivä.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ja siinä tuli kysymyksiä ministerille. Annetaan nyt ministerille vastauspuheenvuoro — 3 minuuttia, olkaa hyvä.

17.13 Liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marin: Arvoisa puhemies! Kiitoksia kysymyksistä.

Ensimmäisenä vastaan tähän edustaja Laakson huoleen siitä, tulenko minä ministerinä ja tuleeko ministeriö tekemään voitavansa, jotta Suomen lainsäädäntö saadaan EU-lainsäädännön mukaiseksi. Kuten olen aikaisemmin sanonut, tulemme tekemään kaikkemme, jotta tämä saadaan ratkaistua niin, että nämä lait voivat tulla voimaan — se on aivan selvää. Mutta kuten olen sanonut aiemmin, takeita siitä ei ole. Tämä on erittäin monimutkainen kokonaisuus ja tässä on useita kohtia, joista toiset ovat helpommin ratkaistavissa.

Edustaja Kymäläinen, valiokunnan puheenjohtaja, käytti hyvän puheenvuoron ja kysyi siitä, minkälaisia muutoksia meidän pitäisi tehdä. Toiset ovat helpommin ratkaistavissa. Nopeus on varmasti helposti ratkaistavissa, että mikä se autojen nopeus pitäisi olla. Toinen, mikä on ratkaistavissa, on se tekninen rajoitus, miten sitä nopeutta rajoitetaan — tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

ei varmasti ole ongelma. Mutta sitten paljon vaikeammin ratkaistavia kysymyksiä ovat esimerkiksi näiden autojen massaan liittyvät asiat. Jos me haluamme, että ne ovat tavallisia henkilöautoja, niin tämä massaan liittyvä kysymys on yksi, joka on vaikeammin ratkaistava. Sitten tietenkin kaikkein vaikeimmin ratkaistava on tämä ajokorttiluokitus, joka liittyy tähän EU:n ajokorttidirektiiviin, eli onko ylipäättänsä mahdollista tehdä normaaleille henkilöautoille sellainen ajokorttiluokitus nuorille henkilöille, että se katsotaan EU-lainsäädännön mukaiseksi. Tässäkin tietenkin yhtenä mahdollisuutena, joskaan en pidä sitä kauhean nopeasti ratkaistavissa olevana asiana, on se, että EU-lainsäädäntöä pystyttäisiin muuttamaan senkaltaiseksi, että se mahdollistaisi Suomen kaltaisen lainsäädännön. Mutta tässä on monia kohtia ratkottavaksi, ja sen takia olen sanonut rehellisesti sen, että mitään takeita ei ole, että onnistumme, mutta tulemme tekemään kaikkemme, jotta ratkaisu löytyisi. Siitä on aivan selvä tahtotila, ja näin tulemme etenemään.

Ja mitä tulee sitten nuorten turvallisuuteen, niin tietenkin toivomme, jokainen meistä toivoo, että yhtään onnettomuutta ei tapahdu. Mutta kuten hyvin tiedämme, onnettomuuksia tapahtuu mopoautoilla, niitä tapahtuu tavallisilla henkilöautoilla, niitä tapahtuu erilaisissa tilanteissa, ja sen takia hallitusohjelmassa erityisenä huomion painopisteenä on nimenomaan liikenneturvallisuuden parantaminen kokonaisuudessaan. Meidän tavoitteemme on se, että Suomessa tulevaisuudessa tapahtuisi nolla vakavaa, tai peräti kuolemaan johtavaa, liikenneonnettomuutta. Me kiinnitämme erittäin voimakkaasti liikenneturvallisuuden huomiota — niin tämän lainsäädännön yhteydessä pitää kiinnittää tähän huomiota entistä paremmin kuin kaikessa muussakin toiminnassa. Hallitus on itse asiassa antanut nyt osana budjettiesitystä tämmöisen pienten parantamishankkeiden kokonaisuuden, ja siellä on iso joukko juuri senkaltaisia infrahankkeita, [Puhemies koputtaa] jotka parantavat liikenneturvallisuutta, niin kävelijöiden, pyöräilijöiden, autoilijoiden kuin [Puhemies koputtaa] elinkeinoelämän kuljetusten näkökulmasta, eli tämä liikenneturvallisuuden näkökulma on kyllä meillä aivan keskeinen.

17.16 Kim Berg sd: Arvoisa rouva puhemies! Eikö nyt ole hyvä, että hallitus tekee kaikkensa, kuten ministeri tässä juuri kertoi, jotta kevytautoja koskeva laki saataisiin EU-lainsäädännön mukaiseksi ja jotta laki saataisiin tämän myötä vielä voimaan ja nämä kevytautot nuorten käyttöön? Eikö olisi lähinnä vastuuntunnotonta se, että Suomi — ja varsinkin EU-puheenjohtajamaa Suomi — viis veisaisi tästä EU-komission huomautuksesta ja EU-lainsäädännön vastaisuudesta ja tästä huomautuksesta ja EU-lainsäädännön vastaisuudesta huolimatta runnoisi tämän lain vain läpi vastoin komission kantaa?

17.17 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! On aivan välttämätöntä, että tämä asia ripeästi käsitellään, kuten ministeri lupasi. Tässä aikataulu on kireä, mutta uskon, että varmaan tämmöinen urakkamieli on tässä työtä tehdessä, että tätä viedään toisinaan eteenpäin sekä poliittisella taholla että myös virkamiestaholla. Tähän minä luotan vahvasti.

Toinen asia, joka kiinnittää huomiota, on tietenkin Euroopan unionin direktiivin tulkin-ta. Meillä suomalaisilla on tämmöinen kummallinen ylhäältä käskemisen mentaliteetti, että jonkun pitää meille aina kertoa, miten tässä maassa tulisi elää. Toivoisin nyt tässä asiassa sitä, että suomalaiset virkamiehet ja myös poliitikot EU:ssa ollessaan ihan kertoisivat siel-lä komission virkamiehille ja myös komission ylimmälle johdolle, mitkä olosuhteet Suomessa ovat. On ihan eri asia se, kun italialainen Marco lähtee ajelemaan autollansa ja käypi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

tavernassa iltakahvilla, kuin se, että ilomantsilainen nuori lähtee mopoputkillaan ajelemaan vaikka nyt Putkelasta tammikuussa iltakahville Nesteen huoltoasemalle. Siinä on pikkuisen eroa, saattaa olla 40 astetta eroa lämpötilassa, ja kun on metri lunta, niin siinä se mopoputo on aivan kamala ajoneuvo, se on aivan kammottava ajoneuvo: on lasit jässä, ei näe mitään, ja valot ovat huonot — turvallisuuden kannalta valtava riski sille nuorelle. Toivoisin, että kun tässä asiassa, ministeri, te tapaatte virkamiehiänne ministeriössä taikka EU-virkamiehiä siellä komissiossa, niin saisitte tämän asian teroitettua heille, että tästä tässä on kysymys.

Ja yksi asia: Onhan meillä näitä samanlaisia esimerkkejä muiltakin hallinnonaloilta. Maatalouspuolella olen surrut aina sitä, minkä ihmeen takia suomalainen maanviljelijä joutuu kärsimään kaikki ne rankimman lajin direktiivimääräykset, vaikka meidän maatalous on 60. leveyspiirin pohjoispuolella kaikkiaan, koko valtakunnan maatalous — tuossa Helsingin edustalla menee 60. leveyspiiri. Sen pohjoispuolella on koko Suomen maatalous, ja meitä monesti verrataan eurooppalaisen maatalouden asioihin. Tässä on sama ilmiö. Minkä takia meidän suomalaisten pitää mennä aina vaikeimman kautta? Toivoisin tässä meidän nuorten turvallisuuden ja elämän hyvyiden ja positiivisuuden kannalta sitä, että tämä asia saisi suotuisan ratkaisun, ja se loisi myös uskoa siihen, että meillä poliitikoilla täällä eduskunnassa ja tuolla Euroopan unionissa on aidosti halu auttaa meidän nuoria.

Hyvän ystäväni perhe hankki pojalle tällaisen kevytauton, tai ei se mikään kevytauto ole, Volkswagen Golf — sanon sen nyt rehellisesti, mikä automerkki on kyseessä. Nuorimies odottaa siellä innolla, aivan varmasti odottaa kädet syyhyten, että jonain päivänä pääsisi ajamaan sillä autolla koulumatkaa ja moniin harrastuksiin, joihin hän noin 10 kilometrin matkaa ensi talvena kulkisi. Mutta ehkä nyt joutuu vielä se äiti armastumaan ja isä armastumaan, että vie pojan harrastuksiin. Mutta jos he saisivat sen Golfin siihen kuntoon, että siinä olisi se nopeusrajoitin päällensä ja se olisi hyvä ja turvallinen, niin olisi erinomaisen hyvä. Ja nopeusrajoittimihan tunnetusti, kuten tiedämme — niitä formuloissa käytetään, ja formulakuskitkin tottelevat niitä — ei pysty kiertämään. Kun on vaikka kuusikymppiä se nopeus, se on siinä ja pysyy, ja jos sitten joku sitä lähtee peukaloimaan ja ohittamaan, niin sinne jää jäljet niin kuin tietokoneeseen aina jää, kuka sitä on muuttanut. [Puhemies koputtaa] Ja se on sitten vakavampi juttu se, ja siitä jää armotta kiinni.

17.20 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Asiantuntijat ovat arvioineet valiokunnassakin käydessään, että pahin mahdollinen tilanne olisi, jos laki astuisi voimaan, sillä silloin nämä vahingot kansalaisille ja yrityksille voisivat olla suurempia kuin jos lait sitten rikkomusmenettelyn johdosta kumottaisiin myöhemmin. Tämän vuoksi on perusteltua, että tämä lykkäyslaki hyväksytään, jotta ministeriö pääsee valmistelemaan, sillä lainmuutokset on teknisten määräysten ilmoitusmenettelyn mukaan ilmoitettava komissiolle ja jäsenvaltioille ja on noudatettava teknisten määräysten ilmoitusmenettelyn mukaista 3 kuukauden odotusaikaa. Myös säädösvalmisteluun liittyvät valmistelut, kuten sidosryhmien kuulemiset, käännökset ja lain tarkastus, edellyttävät muutosten laajuudesta riippuen riittävästi aikaa.

Edustaja Laakso, liikenne- ja viestintävaliokunta on suuressa roolissa, kun vuoden päästä olemme valmistelemassa lakia, joka astuisi voimaan, jossa näitä EU:n huomautukseen liittyviä epäkohtia ollaan purkamassa. En ole kuullut tässä salissa — en tänään enkä aiemmin — tätä asiaa käsitellessä enkä myöskään valiokunnassa, että kukaan olisi sanonut, ettei tätä lakia haluttaisi voimaan astumaan. Me haluamme, että suomalaisilla nuorilla ja per-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

heillä on mahdollisuus kevytautoihin, että saamme kansallisen lainsäädännön, ja pyrimme tekemään kaikkemme, jotta nämä EU:n huomauttamat epäkohdat tullaan korjaamaan, ai-
van kuten ministeri Marin on tässä tänä päivänäkin jo useaan kertaan vakuuttanut.

17.22 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Minusta tämä keskustelu, jota kevytautoista täällä on käyty, on hyvä myöskin siltä osin, että on kiinnitetty huomiota turvallisuuden ja myöskin tehty viittauksia siihen, että perheillä on tässä hankalia tilanteita. Se ydinasia, joka on tulossa esiin ja johon minä haluaisin vähän tarkennusta, on vielä kysymys siitä, että tämän lainsäädännön tulisi vastata EU:n lainsäädäntöä.

Ministeri vastasi tässä hyvin selkeästi, että kaikki voitava tehdään sen suhteen, että tämä saadaan vastaamaan EU:n asettamia kriteereitä, mutta ei ole takeita, että se saataisiin siihen kuntoon. Ja tämä viimeinen huomautus särähti sen verran korvaan, että haluaisin kysyä ministeriltä, että mitä sitten, jos ei ole takeita, että se saataisiin vastaamaan EU-lainsäädäntöä? Onko meillä mahdollisuus asettaa tämä laki voimaan siitä lähtökohdasta, että se on ristiriidassa EU-lainsäädännön kanssa? Että tähän asiaan halusin tarkennusta.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ministeri Marin, minuutti, olkaa hyvä.

17.23 Liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marin: Arvoisa puhemies! Kuten sanottu, teemme kaikkemme, jotta saamme tämän lainsäädännön korjattua niin, että se vastaa EU:n lainsäädäntöä. Takeita siitä ei kuitenkaan ole, ja tilannehan on sillä tavalla erittäin hankala, että siinä tilanteessa meille ministeriölle yksi vaihtoehto olisi valmistella lainsäädännön kumoava lainsäädäntö, ja tätä me emme halua tehdä. Me haluamme korjata tämän lainsäädännön, se on meidän ensisijainen tavoitteemme, mutta jos me emme siinä onnistu, niin yksi vaihtoehto on valmistella lainsäädännön kumoava lakiesitys.

Sitten taas vastaavasti, jos edelleen nämä lait tulisivat voimaan, meillä on oikeuskanslerin näkemys siitä, että me emme voisi antaa asetuksia ja määräyksiä, jotka liittyvät tähän lainsäädäntöön. Minä en todennäköisesti löydä meidän ministeriöstä virkamiestä, joka minulle esittelisi — enkä myöskään ministerinä koe oikeaksi antaa — sellaisia asetuksia ja määräyksiä, jotka ovat EU-säädännön vastaisia, koska ne ovat suoraan ministeriön omassa toimivallassa, eivät tämän salin toimivallassa.

Eli tämä tilanne on todella hankala, monesta eri näkökulmasta, ja senkin takia tämä on ollut se ratkaisutie, minkä me olemme tässä valinneet: lykätään tätä lain voimaantuloa. Sen aikana perinpohjaisesti selvitämme yhdessä komission kanssa, mitä voimme tehdä, mitä meidän pitää tehdä, jotta tämä kokonaisuus muodostuu [Puhemies koputtaa] järkeväksi ja EU-säädösten mukaiseksi. Ja nyt toivomme, totta kai, että tässä vaativassa työssä onnistumme. Senhän takia me tämän lykkäyksen olemme esittäneet, että onnistumme tässä korjausoperaatiossa.

17.25 Sheikki Laakso ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Berg juuri hyvin kertoi sen oleellisen Suomen toiminnasta, koska maineposeeraus EU:ssa on nyt tärkeämpää kuin suomalaiset nuoret. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ei!] — Kyllä se nyt ihan selkeästi on, koska EU:ta ei uskalleta haastaa. — Miettikää oikeasti, mitä käy siinä tapauksessa, kun tämä laki ei astu nyt voimaan. Sitten ministeri Marinin johdolla tätä asiaa hoidetaan ja sitten huomataan, että ei EU annakaan myöten, koska EU on saanut nyt meistä niskalennkitteen, ja se tarkoittaa loppupelissään sitä, että siinä kohtaa EU kiristää hommaa sen verran,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

että koko juttua ei tule kuitenkaan. On ihan takuuvarmaa, että siinä kohtaa tässä salissa ei tulla tilanteeseen, että me tekisimme kevytautosta uudestaan sellaisen lakijutun, millä lähdetttäisiin haastamaan EU:ta.

Joka tapauksessa kuitenkin teidän on pakko jokaisen tajuta, että Ranskan ja Italian mo-pautoteollisuuden lobbarit ovat koko homman takana. Olemmeko me oikeasti niin lampaita, että me annamme niitten kyykyttää meitä loputtomiin? Ollaan ihan oikeasti joskus jopa rohkeita. Emme me kuole siihen, että me vähän haastamme joskus EU:ta. Sitä haastavat kaikki muutkin valtiot.

17.27 Tiina Elo vihr: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käyty perusteellinen keskustelu tästä tilanteesta, ja valiokunnan lausunto on hyvin perusteltu.

Kuten täällä on moneen kertaan todettu, jo tätä lakia säädettäessä tiedettiin, että se on EU-lainsäädännön kanssa ristiriidassa, ja on ongelmallista ja todella valitettavaa, että lainsäädäntöä tehdään tällaisista lähtökohdista ja ongelmia joudutaan korjaamaan näin jälkikäteen. Tärkeintä on jatkossa varmistaa, että lainsäädännössä varmistetaan liikenneturvallisuus. EU:lla on ollut vakavat perusteet puuttua tähän asiaan, ja totean, että vihreät ovat tämän mietinnön ja esityksen takana, jotta asia saadaan huolellisesti käsiteltyä.

Mutta korjaan sitä, kun edustaja Kymäläinen täällä mainitsi, ettei ole kuullut kenenkään sanovan, ettei haluaisi lakia voimaan: selvennykseksi totean, että esimerkiksi edustaja Hassi on edellisessä keskustelussa tuonut esiin tämän lain ongelmia, ja jatkovalmistelussa tullaan näitä samoja asioita varmasti esiin nostamaan, ja aivan keskeinen asia on liikenneturvallisuus, se on täällä tullut esiin. Tämä todella vaatii vielä perusteellisen käsittelyn siten aikanaan. — Kiitos.

17.28 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Minä yritän vielä itselleni vääntää tämän rautalangasta, jos se auttaisi myös edustaja Laaksoa tässä esittämässään kysymyksessä suhteessa EU:hun. Eli kun ministeri sanoi, että kaikki voitava tehdään, että lainsäädäntö saadaan vastaamaan EU-lainsäädäntöä, mutta takeita siitä ei ole, että se saadaan vastaamaan, niin luinko oikein ministerin ajatuskulun siitä, että siinä tapauksessa, jos se lainsäädäntö tulee voimaan, tosiasiassa sitä ei voida soveltaa? Jos näin on, niin silloin me ymmärrämme, missä raossa me olemme, ja silloin meidän on pakko yrittää muokata se tilanne niin, että se vastaa EU:n lainsäädäntöä.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ministeri Marin, riittääkö minuutti?

17.29 Liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marin: Arvoisa puhemies! Lait tulisivat voimaan, mutta me emme voisi antaa lainsäädäntöä tarkentavia asetuksia tai määräyksiä, mikä aiheuttaisi monella tavalla erittäin ongelmallisen tilanteen. Tässä osittain vastaus myös edustaja Laaksolle siitä, minkä takia Suomi ei ikään kuin haastaisi Euroopan unionia. Tässä ei ole kyse mistään Suomen valtion ja Euroopan unionin välisestä kaksinkamppailusta, vaan tässä on kyse siitä, että mikäli nämä lait tulisivat voimaan ilman näitä asetuksia ja määräyksiä, niin tämä tilanne olisi senkin johdosta erittäin ongelmallinen. Ja sitten mikäli rikkomusmenettely käynnistettäisiin ja meillä olisivat lait voimassa ja ihmiset olisivat näitä autoja hankkineet ja yritykset niitä myyneet, niin sitten jos myöhemmin jouduttaisiin nämä lait kumoamaan, niin tästä aiheutuisi erittäin iso riski merkittävästä korvausvelvollisuudesta Suomen valtiolle. Eli ei tässä näitä asioita pyritä ratkomaan sen takia,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

että haluamme pokkuroida johonkin suuntaan, vaan sen takia, että Suomen valtiolle, Suomen kansalle ja kansalaisille aiheutuisi tästä tilanteesta mahdollisimman vähän vahinkoa ja asiat saataisiin järkevällä tavalla hoidettua. Niinhän tässä pyritään tekemään, että järkevällä tavalla saisimme hoidettua asiat niin, [Puhemies koputtaa] että se olisi kaikkien näkökulmasta turvallista, hyvää lainsäädäntöä, oikeudellisesti selvä tilanne.

17.30 Ari Torniainen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Marin kuvasi hyvin tämänhetkisen tilanteen ja oikeastaan vastasi niihin kysymyksiin, mitä edustaja Laakso omassa puheenvuorossaan toi esille siitä, mikä on tällä hetkellä suhteessa EU:hun meillä linja.

Itse kyllä olen vakuuttunut siitä, että nykyinen hallitus haluaa — ainakin keskusta haluaa, ja uskon, että kaikki hallituspuolueet haluavat — että me saamme hyvää lainsäädäntöä ja kevytautolainsäädännön Suomeen tulevaisuudessa, ja mahdollisimman nopeasti. Tämä vuoden siirtymäaika näihin lakeihin tarvitaan, jotta me saamme EU:n komission kanssa käytyä keskustelut ja muutettua niitä.

Kuten ministeri Marin totesi, lait ovat olemassa mutta asetuksia ei ole, ja niissä asetuksissa tulee määritellä esimerkiksi, minkälaiset rajoittimet autoihin tulee. Itse toivon, että näitä asioita saadaan ratkaistua. Kuten siellä on komissio viitannut niihin eräisiin asioihin, joita tulee meidän korjata, niin siellä on liikenneturvallisuus ennen kaikkea, siellä on esimerkiksi kuljettajan ajotaito, tarvitseeko siihen puuttua, tarvitseeko koulutusta tai tarvitseeko tehdä muutoksia nopeuteen. Meillä on se 60 kilometriä tunnissa, joka tuli liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnössä viime kaudella, kun ministeriö esitti 45 kilometriä tunnissa kevytauton nopeudeksi. Näitä varmaan joudutaan pohtimaan ja saadaan pohtia.

Mutta mopautoja ei olla poistamassa lainsäädännöstä tällä kevytautolainsäädännöllä. Ne mopautot ovat edelleen mahdollisia, jos niitä joku ostaa ja hankkii. Ne ovat edelleen mahdollisia. Tämä on se tosiasia, että ei pidä nyt rinnastaa mopautoja ja kevytautoja. Tämä on nuorille uusi kulkuneuvo, joita halutaan Suomen lainsäädäntöön tulevaisuudessa, ja kevytauto saattaa olla myöskin ratkaisu ikäihmisten kulkemiseen tulevaisuudessa.

17.32 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa puhemies! On hienoa nähdä, miten hallitus tässä puolustaa suomalaista veronmaksajaa. Ennen kaikkea se, millaiset ovat nämä nopeudenrajoittimet tai katsastus tai sitten hitaan ajoneuvon kolmiot, ne kaikki ohjeet ja asetukset — nyt niihin perehdytään kunnolla ja katsotaan, että ne ovat sen mukaisia. Emmehan me lainsäätäjinä voi tehdä sellaista riskitilannetta, kuten perussuomalaiset esittävät, että jätettäisiin nämä kaikki auki. Miten kalliiksi se tulee suomalaiselle veronmaksajalle, ja miten epävarman tilanteen se aiheuttaa niille perheille, jotka eivät saa silloin sitä oikeudenmukaista ohjeistusta ja tietoa siitä, miten tässä asiassa pitää toimia. Kyllä se vastuullisuus pitää myös meillä olla täällä, minkälaista lainsäädäntöä tästä talosta ulos tulee, ja ennen kaikkea huolehtia siitä, että niin suomalaiset kuin suomalaiset veronmaksajat eivät joudu tällaisiin rikkomismenettelyihin eivätkä joudu siitä sitten omasta taskustaan maksamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ja valiokunnan puheenjohtaja Kymäläinen.

17.33 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä nousee mieleen kysymys, haluavatko perussuomalaiset edes tällaisesta kansallista kevytautolainsäädäntöä, koska

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

valitsette kaikkein riskialttein tavan ajaa päin seinää ja tehdä tilanne, jossa meiltä tottaalisesti kiellettäisiin mahdollisuus näihin kevytautoihin, kun menemme tietien tahtoon rikkomaan komission huomautusta, jonka taustalla on kymmenkunta eri valitusta. Heidän on välttämätöntä EU:sta reagoida tämän osalta.

Täällä on tullut hyvin esille se, että jos tämä laki nyt muuttamattomana astuisi voimaan, niin olisimme tilanteessa, jossa oikeustila on epäselvä. Tämä voisi johtaa vaaratilanteisiin, kysymyksiin vastuusta, siihen, millainen kevytauton nopeusrajoittimen tulisi olla, tai pitääkö kevytautoa katsastaa, tuleeko siinä käyttää hitaan ajoneuvon varoituskolmiota ja niin pois päin, joita säädöksillä ja asetuksilla tähän lakiin ohjattaisiin ja joilla ohjattaisiin tätä toimintaa. Nyt virkamiehet eivät voi oikeuskanslerinkaan mukaan antaa näitä säädöksiä ja asetuksia, jotka tarkentavat myöskin tätä turvallisuutta ja myöskin kuluttajien omistusoikeudensuojaa ja mahdollisuuksia, kun on kysymys tällaisesta oikeudettomasta tilanteesta, joten kyllä näen, että tämä hallituksen linja ja ministeriön ja ministerin valitsema linja on vastuullinen, kuten koko hallitus täällä on puolustanut. Tämä ei ole sellaista, josta otetaan pikavoittoja ehkä populistisestikin, tai mitä sanaa siitä tahtoo käyttää, että otetaan tämä EU aina — kuten ministerikin totesi, että tässä haluttaisiin jotenkin kumarrella EU:lle — vaan päinvastoin, että saamme kansallisen lainsäädännön ja pystymme vastaamaan komissiolle niin, että me täällä Suomessa kykenemme tekemään sellaista lainsäädäntöä, josta meitä ei huomautella. [Sheikki Laakso: Ei tule kevytautoja!]

17.36 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! Itse tähän lakiesityksen sisältöön en nyt enää ota kantaa vaan haluan vielä tässä vähän niin kuin lopuksi käyttää puheenvuoron liittyen tähän kysymykseen ja menettelyyn siitä, miten toimitaan eduskunnassa, kun jokin asia halutaan perustuslakivaliokunnan arvioitavaksi. Haluan tämän käydä nyt vielä tässä puheenvuorossa huolella läpi.

On totta, että mikäli missä tahansa asian käsittelyvaiheessa eduskunnassa herää perusteltu epäily siitä, onko jokin lakiesitys tai mahdollisesti voimaantulolaki perustuslain mukainen, niin niissä tilanteissa riippumatta asian käsittelyvaiheesta eduskunnassa on lähdetty siitä, että asia saatetaan perustuslakivaliokunnan käsiteltäväksi, lausuttavaksi. Näin tapahtui esimerkiksi viime kaudella tiedustelulakien osalta siinä vaiheessa, kun asia oli jo valiokunnassa ja sieltä tulossa ja, oliko niin, tullutkin. Eräs valtiosääntöasiantuntija herätti epäilyksen siitä, onko lakiesitys mietinnön mukaisesti perustuslain mukainen. Silloin eduskunnassa päädyttiin siihen, että tämä katsottiin ja selvitettiin.

Arvoisa puhemies! Nyt haluan tehdä kaksi asiaa selväksi.

Yksi on se, että yksikään perustuslakiasiantuntija ei tämän prosessin aikana ole esittänyt tästä epäilystä, mikä tietysti varmasti johtuu siitä, että on vakiintunut käytäntö, että sellainenkin laki, joka on hyväksytty mutta ei ole tullut voimaan, ei nauti perusoikeuksien suojaa lähtökohtaisesti. Eli yksikään perustuslakiasiantuntija ei tässä kohtaa ole sanonut, vaan päinvastoin viesti on ollut toisensuuntainen.

No, siinäkin tapauksessa, että tällainen epäily herää, on eduskunnassa hyvä traditio, että puhemiesneuvosto tekee esityksen siitä, mihin valiokuntiin lakiesitys lähetetään, mitä edeltää se, jos olen oikein ymmärtänyt, että eduskunnan pääsihteeri käy läpi eri valiokuntaneuvosten kanssa mukaan lukien perustuslakivaliokunnan neuvokset, onko asiaa syytä lähettää perustuslakivaliokuntaan. Nyt tämä lakiesitys tämän valmistelun pohjalta tai myöskään puhemiesneuvoston kannan mukaisesti ei ollut sellainen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2019 vp

Jos aidosti eduskunnassa herää, oppositiossa herää laajasti kysymys, niin asia on vakiintuneen käytännön mukaisesti syytä ottaa esiin puhemiesneuvostossa. Jos mentäisiin siihen käytäntöön, että asia pimitetään puhemiesneuvostovaiheessa ja tuodaan vasta tilanteessa, jossa lain voimaantulolla on kiire, ja vasta eduskunnassa esitetään, että nyt lähdetään perustuslakivaliokuntaan tilanteessa, jossa vielä yksikään asiantuntija ei olisi esittänyt tästä epäilystä, niin silloin heräisi kysymys, onko tarkoitus ennemmin vain viivyttää kuin saat-
taa asia aidosti perustuslakivaliokunnan tulkittavaksi.

Arvoisa puhemies! Tulen pönttöön. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle — Puhemies: Puhujapöntöstä voi jatkaa!]

Arvoisa puhemies! Sellaisiakin tapauksia on ollut, joissa esimerkiksi oppositiossa on herännyt kysymys, mutta niissä tilanteissa on arvioitu, onko lain voimaantulolla kiire. Viime vaalikaudella oli vastaava tilanne, kun terveydenhoitoon liittyvän budjettilain käsitte-
lyn yhteydessä esitettiin asian saattamista perustuslakivaliokunnan arvioitavaksi mietintö-
vaiheessa. Siinä tilanteessa todennäköisesti olisi käynyt niin, että laki ei olisi ehtinyt bud-
jettilakina voimaan, ja eduskunta sen vuoksi äänesti silloin niin, niin kuin nytkin, että asiaa
ei lähetetty. Toinen tapaus, jossa viime vaalikaudella äänestettiin, koski verolakeja, maati-
lojen sukupolvenvaihdosta, ja siinä hallitus toi uuden esityksen ja otti sen epäilyksen koh-
teena olleen pykälän pois. Siitä huolimatta silloin äänestettiin, mutta se oli eri tavalla tul-
kintatilanne kuin tämä nyt.

Sen vuoksi, arvoisa puhemies, haluan omalta osaltani korostaa sitä, että pidän tärkeänä, että perustuslakivaliokunnalla ei lähdetä tekemään politiikkaa, ei puolin eikä toisin. Halli-
tuspuolueiden osalta se tarkoittaa sitä, että jos aidosti herää perusteltu epäily, se on käy-
tävä huolella läpi, ja mikäli aikataulu sallii, tai tiukankin aikataulun oloissa, on katsottava,
onko tämä mahdollista.

Ja opposition puolelta, arvoisa puhemies, se tarkoittaa sitä, miten viime vaalikaudella
oppositio toimi: mikäli herää epäily, niin se on syytä tuoda esiin puhemiesneuvostossa,
joka valmistelee tämän esityksen ja jonka on mahdollista pyytää esimerkiksi pääsihteeriltä
tai hänen nimeämiltään asiantuntijoilta tai suoraan valtiosääntöasiantuntijoilta lisää arvioi-
ta siitä, onko asia syytä saattaa perustuslakivaliokunnan käsiteltäväksi vai ei.

Halusin tämän vain sen takia vielä tähän käsittelyn loppuun todeta, että pidän tärkeänä,
että tästä käytännöstä pidetään kiinni niin hallituksessa kuin oppositiossa ja että perustus-
lakikysymystä, perustuslakivaliokunnan arviointia käytetään harkiten eikä niin, että ryh-
dyttäisiin esimerkiksi siinä tapauksessa, kun lain voimaantulolla on kiire, hallituksen esi-
tyksen lähetekeskusteluvaiheessa, puhumattakaan, että valiokunnan mietinnön ensimmäi-
sen käsittelyn vaiheessa, esittämään perustuslakivaliokuntaa ikään kun viivytystarkoituk-
sessa, joka nyt vähän kärysi tämän esityksen kohdalla.

Eli omalta osaltani halusin tämän vielä tehdä selväksi. Toivon, että eduskunnassa tämän
osalta pidetään kiinni näistä hyvistä pelisäännöistä, että jos perusteltuja epäilyksiä herää,
niin ne tuotaisiin puhemiesneuvostoon, jolla on mahdollisuus se asia käydä läpi ja sen jäl-
keen pohtia ja aina mahdollisuuksien mukaan päätyä yksimieliseen, yhteiseen esitykseen,
niin että välttäisimme äänestyksiä tässä salissa. [Sheikki Laakso: Ettäs tiiät!]

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 21/2019 vp sisältyvien 1.—8. lakiehdotuk-
sen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.